

**Naročnina:** Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

# SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne. Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo. Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

**Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije**

Štev. 52.

V Ljubljani, dne 26. decembra 1924.

Isto II.

F. Svetek:

## Božične misli.

In zopet se bo rodil majhen bog — božiček. Vsako leto se rodi znova, po enem letu obnemore in se znova prerodi. Tako gre od pamtiveka milijone let in bo šlo v krogu naprej bog ve koliko tisoč ali milijonov let.

Tradicionalen in simboličen je ta praznik. Praznovali so ga pogani kot rojstvo boga - solca in praznujejo ga katoličani kot rojstvo Boga odrešenika. Praznovalo ga je človeštvo že v tistih časih, ko so še na grmadah zažigali učenjake, če so trdili, da je zemlja okrogla in da se vrti. Praznujemo ga tudi dandanes, ko je uresničen sen davnega človeka, ki si je zaželel plavati po zraku iz meglenih nižin v solnčne višave.

Tehnika je napredovala. In kdor ima denar, mu je odprta pot v solnčne višave.

Ali samo onim, ki imajo denar! Kdaj bo pa odprta pot v višave nam, ki nimamo denarja? Nam, ki kujemo pluge in orjemo z njimi, nam, ki izdelujemo vlake in ladje, hiše in avtomobile. Nam, ki izdelujemo vse od najmanjše šivanke pa do ameriških nebotičnikov.

Kristjanom se je rodil odrešnik. Govoril in učil je velike besede — naše besede. Prekupčevalce in verižnike je z bičem podil iz tempeljev, lačne je pa nasičeval in žejne je napajal. Ali že v 33 letu so ga pribili na križ — za svarilen vzgled vsem, ki sanjajo o enakosti, bratstvu in svobodi.

Pred njim in za njim jih je bilo mnogo, ki so končali na slični način. Včasih so se imenovali taki ljudje sužnji — kristjani, sedaj se imenujejo delavci-socialisti. Včasih so jih pokončavali s pribitjem na križ, kasneje z visilicami, no sedaj, ko živimo v dobi moderne tehnike, se je umaknila ta starodobna ropotija — puški in elektriki.

Odkar en del človeštva izkorišča drugi večji del, v vseh dobah in krajih, vedno se je upirala pravica krivici. Včasih je bil ta odpor jačji, drugič zopet slabši, ali pomirjenja ni bilo nikoli. Kakor se izkoriščanje ni vršilo vedno na enak način, tako se tudi borba proti njemu ni vršila vedno po enakih metodah.

Spartakovi v starem Rimu so v obupu zgrabili za bodala. In dvalet tisoč križev ob veliki rimski cesti in dvalet tisoč od bolečin skrčenih teles je pričalo — da njihovo poduzetje ni bilo dobro zansovano, da ni bilo dobro organizirano.

Ko se je v dobi probujajoče tehnike rodil veliki učitelj izkoriščanih Karel Marks, so se tudi metode izkoriščanja prilagodile novemu času. Veliki mojster je te metode analiziral

in zapisal proti njim lek v petih besedah: Proletarci vseh dežel, združite se! V tiste čase nazaj sega moderna fronta socialističnega proletariata. Pojavili so se zopet apostoli, kakor v Kristusovih časih. Odprle so se ječe, bajoneti so se lomili v človeških prsih, vse zato — da se ohrani nedotakljivost „svete privatne lastnine“. Gore mrličev so naraščale, soldateska je divjala, ali glej čudež: vedno je tudi naraščala armada onih, ki jih je prebudil magnetični klic velikega mojstra: Proletarci vseh dežel, združite se!

Prva faza velike osvobodilne vojne je bila končana. Ta faza je pomenila zbiranje vseh sil v velik veletok. Že pred svetovno vojno je socialistični agitator s ponosom prešteval milijonske vrste delavskih socialističnih organizacij. Potem je pa prišla vojna, ki je s svojimi grozotami odprla še poslednim proletarcem oči. In po končani vojni je bila delavska armada polnoštevilna.

Žalibog, to ni bila armada discipliniranih vojakov, temveč ogromno krdelo prebujenih sužnjev-spartakovcev, ki so imeli veliko želja, veliko volje in srčnosti, a malo znanja in izkušenj. Tedaj se je pokazalo, da je tudi vladanje umetnost, ki zahteva poleg volje tudi znanja. In tega je manjkalo!

Vodilni kadri, razum malih izjem so bili sestavljeni iz sicer pridnih in požrtvovalnih agitatorjev, ki so znali krepko in neustrašeno ponavljati klic: Delavci na okup! Ko so bili pa ti delavci skupaj, pa z njimi niso znali zavzeti tistih postojank, ki jih je buržuazija desetletja rafinirano utrjevala.

Nastala je kriza! Pojavili so se preroki, ki so imeli polno nasvetov in mnogo kritike. Eden je trdil, da je iznašel kamen modrosti v diktaturi proletariata, drugi: v javnosti in pravilniku; tretji v klicu: proč s politiko! itd. Sledilo je razsulo.

V midsbojnih debatah, ki so bile žalibog mnogokrat osebne in škodljive, se je pa počasi vendarle izluščilo jedro. Danes se zavedamo, da je treba za osvoboditev poleg želja in volje, tudi znanja! In tako prehajamo v drugi štadij osvobodilne vojne, ko smo se spremenili iz gibanja agitatorjev v gibanje organizatorjev! Bodoče konture naše armade so zarisane. Naša SSJ je reorganizirana in pomlajena in bo vedno krepkeje posegala v usodo jugoslovanskega proletariata.

Tako smo tudi mi doživeli naš Božič.

Pričakovati smemo, da bo sledil Božiču še večkrat Veliki petek, ali gotovi smo, da bo sledila Velikemu petku tudi Velika nedelja — dan našega Vstajenja in Osvobođenja. —

## Izpreglejte!

Ze zopet so naši nezmožni državni krmilarji prijadrali s svojimi večnimi krizami tako daleč, da ne morejo več opeharjati delovnega ljudstva izza vladnih kulis. Zopet morajo stopiti pred narod, da jim da znova možnost za nadaljno mešetarjenje na državnem krmilu, v škodo delovnega ljudstva.

Ze 6 let se nahajamo v lastni državi, katero so ustvarile nebrojne

tisoči nedolžne žrtve, ki še danes tavajo pohabljeni, lačni, s prokletstvom na ustih. Ze 6 let konsolidirajo državo na račun delovnega ljudstva. Konsolidirajo pa na način, kakor kozel zeljnik. Vlada se menja za vlado in danes imamo že trinajsto vlado! Kaj se to pravi? Pregovor pravi: goste službe, redke sukne. Značilnost tega pregovora dokazujejo najbolj razmere v naši državi. Pri vladnih

Ignacij Mihevc:

## Komu se je rodil . . .

Ne v plencah mehkih, ne v zibelki zlati, na slami, v hlevu rodil se je Bog. Ničesar ni mogla mati mu dati, ker bila je revna, in oče ubog.

Delavska bila je sveta družina, ki hranil jo Jožef, preprost obrtnik in žena mu v bedi rodila je sina, ki bil je kralj kraljev, naš odrešenik.

Rodil se je revnim, ubogim zemljanom, rodil se zatiranim, zaničevanim. Prinesel ljubezen je tudi meščanom, z razkošjem in bleskom obdanim.

A ti so zavrgli njegovo dobroto, ošabno, in kruto so ga odklonili ter jeli preganjati malo siroto. Gorje, da v oblast so ga svojo dobili!

Kot Krist se rodil je in živel v trpljenju, kot on bil preganjan ter zaničevan, tako s proletarcem je v našem življenju, od zore do mraka, do mraka ves dan.

Zato se rodil je za nas proletarce, prišel je na svet, da v ljubezni nas združi, da s trpljenjem ovenča vas, sključene starce, ki deho, trpljenje vas vekomaj družji.

jaslih se menjavajo, kakor mavrica na nebu, pa vsak nekoliko seboj odnese. Oni konsolidirajo, naše gospodarstvo in naša industrija pa čimdalje bolj propadata. Težo tega stanja pa mora zopet prenašati delovno ljudstvo. Oni manifestirajo za državotvornost, ljudstvo se pa med seboj pobija.

In zopet bodo prišli ti volkovi v ovčji obleki pred tebe, delovno ljudstvo, da jim daš dne 8. februarja znova pravico, da bodo še nadalje konsolidirali, protežirali državotvornost, na račun milijonov sestranih, pohabljenih, breposelnih državljanov.

Oni, ki so povzročili, da so še danes naši invalidi brez sredstev za preživljanje.

Oni, kateri so napravili stotisoče brezposelnih, ki danes umirajo lakote z družinami vred.

Oni, ki delavca, kadar se poteguje za kruh za svoje delo, nagrajajo z ječo in te mečejo z družino na cesto.

Oni, ki so zakrivali, da je večina naših otrok, vsled slabe prehrane jetičnih.

Oni, ki so zakrivali vse zlo nad delovnim ljudstvom v tej državi.

Oni hočejo svojo žalostno ulogo še naprej igrati.

Spreglejte vi vsi invalidi, brezposelni, izpreglejte vi vsi, kateri boste po novem letu imeli srečo, da vas bo

vaš gospodar vrgel na cesto, ako mu ne boste mogli plačati stanovanja z zlatom. Izpreglejte vsi tovarniški in rudniški delavci, ki morate stradati v potu svojega obraza, pa vam pri tem ne privoščijo niti socialne zaščite. Izpreglejte vi mali kmetje, ki plačujete ogromne davke, pa morate Din 5 plačati za to, če učitelj v šoli napiše svojemu otroku, če je priden ali ne.

Izpreglejte vi vsi milijoni, ki ste prizadeti, vprašajte se, ali mora tako biti? Ne! mora biti vaš odgovor. Ne bomo več gojili pijavk na prsih. 8. februarja naj gre naš klic od Korotana do Vardarja: proč z vsemi meščanskimi in verskimi farizeji. Proč s pijavkami delovnega ljudstva. 8. februarja naj jim bo „dokaz“, da razredna zavest milijonov zatiranih vzhaja kot silen orkan, kateri bo odnesel vse te lažljubitelje naroda. Vi vsi, ki hočete, da se to izvede, morate voliti dne 8. februarja stranko, katera ima v svojem programu, odkrito razredno borbo proti vsem onim, kateri so danes povzročitelji te zle človeške družbe. Stranko, ki ima v programu, ustvarjenje bratstva, enakosti in svobode med narodi.

Zato raj bo vsak izmed vas, kdor noče biti izdajalec svojih lastnih interesov, volil dne 8. februarja Socialistično stranko Jugoslavije.

## Prekmursko pismo.

(Volivno gibanje.)

Kakor sem že v zadnjem pismu omenil, so se že začeli pojavljati razni „politiki“, ki skušajo izkoristiti volitve v svoje osebne interese s tem, da se ponujajo tej ali oni meščanski stranki za agitatorje in kandidate, pod pogojem seveda, da jim padejo v nenasitne žepe neizogibni volivni tisočaki. Volivni „boj“ v tej smeri se vrši med „pristaši“ radikalne in demokratske stranke. Nekateri so namreč zvohal, da s skupnim nastopom teh dveh strank ne gre prav gladko, ker se mariborski radikali ne navdušujejo preveč za narodni blok, oziroma, da se nekateri radikalski prvaki v Mariboru kujajo radi — nosilca liste. Zato so prosluli „voditelji“ prekmurskega ljudstva ta moment takoj izrabili in šli v Maribor na lov na težke tisočake!

Vrnili so se baje za enkrat praznih rok. Obupali pa še vedno niso, ker si mislijo: dokler se niso radikali in demokratje med seboj definitivno „pogučali“, je še vedno upanje, da bo kaj peneza priletelo. Če se to ne zgodi, pravijo ti ljudje, bomo šli pa — z Radičem! Ta grožnja seveda izda! Končno so glasovi le glasovi, tudi če niso pristni. Zato ni izključeno, da bomo tudi pri teh volitvah

doživeli volivni špas ala Kühar kakor pri zadnjih volitvah. „Morska Krajina“ bi dejala: „Je vse mogoče!“

Kandidatur za Prekmurje razun klerikalne, ni še nobena stranka določila. Demokratje so imeli v torek volivni sestanek, v sredo 17. t. m. pa zaupniško konferenco, na kateri so določili srezke kandidate. Za srezkega kandidata so postavili notarja Kodra z Murske Sobote, za njegovega namestnika pa nadučitelja Titana iz Vupšincev.

Klerikalci so svoje že določili in sicer kandidira Klekl v obeh prekmurskih srezih, Šiftar, ki se baje buni, pa je namestnik. Kleklova dvojna kandidatura je znak, da se klerikalci ne čutijo slurne in se bojijo, da jim bodo Radičevci račune prekrižali. Ta strah se pozna posebno v Kleklovih „Novinah“, ki se z vso vehemenco zaganjajo v zaveznika Radiča. V boju proti njemu rabijo najnovejši volivni šlager, ki sem ga že zadnjič omenil, namreč, da hoče Radič spraviti Prekmurje v „hrovaško“ mavho! V tem oziru so klerikalci v zadregi, ker je razpoloženje glede „aneksijske“ Prekmurja razdvojeno in sicer so ljudje v Dolnje lendavskem srezu za



„Hrvaško Prekmurje“ baje zelo navdušeni, dočim je Mursko Sobotski srez za to, da ostane Prekmurje tam kjer je. Za pametne ljudi je to prerokanje — boj za oslovsko senco, vendar ga eni in drugi izrabljajo za volivno agitacijo in to tembolj, ker se oboji zavedajo, da ljudstvo ne zna tega „vprašanja“ samo presojati in klerikalcem in radičevcem povedati, da je to volivna — demagogija najhujše vrste!

Pri ostalih strankah ni dosedaj opažati posebnega gibanja. Tako na pr. o samostojni kmetijski stranki ni nič slišati. Morda vršijo kmetijski agitacijo od moža do moža, kar pa tudi ni verjetno. Izgleda, da so premurski zaupniki te stranke, po večini „prišleki“, za enoten nastop z narodnim blokom. Zato je verjetno, da se bodo prekmurski kmetijski odcepili od Puceljeve oficijelne struje in šli z Drogenikom in Vošnjakom.

## Kongres organizacij Naprejeve skupine.

Ob božičnih praznikih se bo vršil kongres socialističnih organizacij Naprejeve skupine.

Socialistična zavest nam veleva, da izrečemo tudi mi kongresu, ki bo zboroval in sklepal v Ljubljani, odkrit pozdrav! Vsaj pozdravljamo socialisti, vsaj pozdravljamo sodruge, ki so sicer hodili druga pota, ki so hodili svoja pota, ki pa so šli za našim ciljem, za ciljem socializma in socialistične družbe.

Prepričani smo, da se delegati, ki se bodo udeležili božičnega kongresa, v polni meri zavedajo težkih razmer in važnosti trenutka.

Pred volitvami stoji delavstvo Jugoslavije in kongres naj določi pravec, ki naj izvojuje delavskemu razredu zopet političnega vpliva v državi in družbi.

Delavstvo Slovenije je svoj pravec že postavilo. V znamenju edinstva, v znamenju skupnosti se bo delavstvo udeležilo volivnega boja. Šoštanjko resolucijo, ki je prva krepko in odločno izrazila zahtevo po enotnem nastopu, so sklenili delavci, delavci kemične in usnjarske tovarne. Zato je zahteva po skupnem nastopu za delavsko stranko — imperativ, brezpogojno povelje!

Volivni boj bo važen. Poglejmo samo eno nalogo! Prihodnja zasedanja novoizvoljene narodne skupščine pravljanja socialno-političnih zakono-

Za našo stranko je kljub temu, da nimamo organizacij, razpoloženje dobro in upanje je, da bomo na glasovih pridobili. Volivni uspeh je za socialiste tudi v Prekmurju v največji meri odvisen od skupnega nastopa, kajti med našimi somišljeniki se opaža vroča želja po enotnem nastopu obeh socialističnih grup. Celo nasprotniki pozdravljajo glasove o enotni socialistični listi. Za mnenje, ki prihaja iz vrst meščanskih strank se socialisti sicer prav nič ne navdušujemo, vendar je to značilno in človeku se nehote zdi, da so celo naši nasprotniki siti večnega prerokanja v delavskih vrstah!

To sem hotel omeniti z namenom, da opozorim vas, sodruge obeh struj v Sloveniji, da naredite vse, kar je potrebno, da bo šel socialistični proletarijat v Sloveniji in v celi državi enotno v volivni boj in da bo iz boja enotno izšel zmagovit in ojačen!

ne se bodo vršila v znamenju odnosa in uredb. Meščanske stranke agitirajo okrito s temeljito „novelizacijo“ zakona o zavarovanju delavcev. Pod to novelizacijo pa razumevajo predvsem ukinitve določila, da se s prvim julijem uvede tudi za jugoslovansko delavstvo starostno in onemoglostno zavarovanje.

In — to delegati vedo — kdo bo branil, kdo bo zagovarjal starostno preskrbo onemoglega delavca, če ne samo delavski predstavnik.

Ne za mandate, za starostno zavarovanje, za parlamentarizem, za politično in pravno enakost, za pobiranje draginje, za zgradbo zdravih in cenih stanovanj je treba skupnega, je treba enotnega nastopa delavskega razreda.

Socialistična stranka Jugoslavije se brezpogojno pokorava zahtevi delavstva po enotnem nastopu. Zato je brez odlašanja pozvala k skupnemu nastopu, k sodružnemu delovanju organizacij Naprejeve skupine. Na prvo povabilo žal še ni dobila odgovora, vendar pa je prepričana, da bo nastopil socialistični proletarijat v Sloveniji enotno in da bo to enotnost z navdušenjem sprejel tudi božični kongres.

Naj božični kongres rodi enoten in jak socialističen pokret v Sloveniji! Naj božični kongres združi tudi naše delavstvo v rdeč veletok!

## Za edinstvo.

Ker pokrajinsko tajništvo Naprejevih organizacij ni odgovorilo na naš dopis glede skupnega nastopa, je naslovilo pokr. načelstvo soc. stranke za Slovenijo na pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ sledeči dopis:

I.

Pokrajinskemu tajništvu SSJ in KDZ (potom uredništva Napreja)

V

Ljubljani.

Poštni predal 168.

Čeprav na naše pismo opr. št. 241/24 z dne 25. nov. 1924 v zadevi skupnega volivnega nastopa nismo dobili od Vas nikakega odgovora se obračamo vendar ponovno v isti zadevi do Vas.

Čitali smo, da se vrši kongres Vaše stranke dne 25. in 26. t. m. in ker mislimo, da bo Vaš kongres o našem predlogu sklepal, Vas v ljubeznivo vabimo, da nas v slučaju, če se izrečete za skupni volivni nastop, še šestindvajsetega t. m. (telefon št. 136 dr. Korun) obvestite o Vašem sklepu in omogočite, da se Vaši pooblaščenici, s pismenimi pooblastili preskrbljenimi še ta teden najkasneje do 27. t. m. sestanejo z našimi delegati, da zamoremo tekom tega dne tozadevna pogajanja končati.

Dne 28. t. m. se namreč sestane naše Pokrajinsko načelstvo in naši glavni volivni odbori v svrhu končne utrditve kandidatnih list in do takrat smo odločeni naše tozadevno volivno pripravljeno delo končati.

II.

Na to naše pismo smo prejeli sledeči odgovor: Št. 4215.—24.

Ljubljana, 20. dec. 1924.

Pokrajinskemu tajništvu SPJ v Ljubljani, Vidovdanska c. 2.

Na Vaš dopis z dne 19. t. m.:

Ne le od naših sodrugov, ki sta se udeležila konferenc za skupni volivni nastop, ampak tudi v „Napreju“ ste prejeli odgovor na Vaše pismo z dne 25. nov. t. l. Pismeni odgovor torej najbrž ni bil potreben.

Gotovo bo naš kongres sklepal o glavnem nastopu, o vaših predlogih pa ne bo mogel sklepati, ker jih dozdaj še ni. „Skupni nastop“ — to vendar še ni predlog. Tudi želja po skupnem nastopu kot sredstvu za ustvaritev organizacijske enotnosti še ni predlog.

Če smo si programatično enaki (to se pravi, da priznavate naš program z njegovim dodatkom s celjskega kongresa 1923, str. 16), potem bi bilo treba, da poveste, v čem smo si neenaki v tej meri, da ste bili prisiljeni zapustiti našo organizacijo. Če ta neenakost ne bi obstajala, bi ne bilo treba niti „Rdečega prapora“, niti „Socialista“ itd., ni sedanjih pogajanj — bili bi enotni.

Fiksirajte to neenakost in pokažite, kako bi se odpravila.

Tozadevni Vaši predlogi morajo biti precizni in jasni. „Napadanje“ in druge take navšalne očitke je treba onustiti, tem bolj, če napade z lastne strani nazivate „obrambo“, progresivni davek ne pomeni le par plačilnih razredov, ampak zlasti tudi na-

poved dohodkov in višje obdavčenje imovitejših (Kristan — pa 30 Din!) Načelo javnosti izključuje n. pr. Vaše celice, ki jih imate po naših organizacijah. Nam ne škodujejo, tem preje pride do razjasnitve, toda tajno delo z Vaše strani našemu kongresu ne bo posebno všeč. Neglede na druge tajnosti.

Če bodo tozadevni Vaši predlogi sprejemljivi, bo naš kongres prav gotovo vprašal, od kdaj naj stopijo v veljavo. Šele po volitvah? Naša stranka ima s poslanci slabe izkušnje.

Kaj bo s tajništvom? Od nas ste šli, ker niste marali pokrajinskega tajništva, ampak dvojne oblasti — zdaj imate pokrajinsko tajništvo tudi Vi. Tudi oseba odgovornega tajnika ni postranska stvar. V svoji okrožnici, s katero ste izvršili odcepitev (bilo je tik pred volitvami in tudi takrat, bi bil potreben enoten nastop!) — ste navajali predvsem tajnikovo osebo za oviro. Mi nismo nanj navezani, vendar je treba, da poveste za slučaj organizacijske združitve vsaj par imen izmed zmožnih in agilnih sodrugov, ki bi Vam ne bili nevršeč.

Tudi glede kandidatur je potrebno, da izmed naših sodrugov črtate vse, ki jih izključujete, ker bo naš kongres sestavljal že definitivne kandidatne liste, ne pa le volil „volivne može“ s polno močjo, da sami postavijo kandidate. Zato je potrebno, da naznanite imena in kandidatna mesta tistih sodrugov, ki želite, da pridejo na skupno kandidatno listo.

Končno se nam zdi, da bi tudi Vaši predlogi, glede vseh teh točk ne bili dovolj našemu kongresu, čeprav bi bili sicer sprejemljivi, ako bi ne izpolnili še najvažnejšega.

Posljite nam točno evidenco Vašega članstva, razvrščeno po krajevnih organizacijah in po času, kdaj, koliko in za katere mesece je katera obračunala, ter pregled Vašega gospodarstva v zadnjih dveh letih, tako da bo imel kongres točno sliko o tem, kdo je financiral takratni razcep naše stranke, list „Rdeči prapor“ itd. do najnovjših Vaših nastopov za enotno fronto, ki tudi niso po ceni.

Naš kongres je suveren in ne potrebuje njegova kandidatna lista odobritve od nobene višje instance. Predložite nam potrdilo Vašega glavnega odbora, da Vam je dovolil pogajati se z nami, ki nismo priznani in da bo kandidatne liste, ki izidejo iz teh pogajanj priznal brezpogojno. S takimi pogajanjmi nas letos ne boste smeli tako zadrževati pri vlaganju kandidatnih list, kakor za lanske volitve.

Za: Pokrajinsko tajništvo socialistične stranke Jugoslavije v Ljubljani, poštni predal št. 168.

Iza Prijateljeva.

III.

Opr. št. 241/24—3.

Ljubljana, 22. dec. 1924.

Pokrajinskemu tajništvu SSJ in KDZ potom uredništva „Napreja“

Ljubljana, poštni pred. 168.

Na našo ponovno ponudbo, glede enotnega nastopa pri predstoječih volitvah, ste nam odgovorili z dopisom št. 4215 z dne 20. decembra 1924, katerega smo prejeli.

V Vašem odgovoru žalibog nismo našli onega razumevanja položaja, ki

iščete onih točk, ki nas družijo, pa bi olajšal skupen nastop. Mesto, da silite v ospredje že stokrat premetle očitke, ki so v stanu duhove še bolj razdražiti, kakor so žalibog že itak.

Mi se ne ogrevamo za enoten nastop zato, da bi se komurkoli prodali ali kogarkoli kupili, mi vidimo le pri Vas, kakor pri nas isti program, celo isto ime stranke, zato smo mnenja, da je pametno in pošteno, če za isti program skupno nastopimo, proti skupnemu nasprotniku. Nasprotno bi bilo pa zelo lahkomišlno, da rabimo najmilejši izraz, če bi gonili delavske množice v bratomorni boj in to ravno sedaj, ko stega požrešni kapitalizem svoje krepilje po zadnjih ostankih delavskih pravic.

Sodrug! Smrtna pesem o brezposelnosti, lakoti, stanovanjski mizeriji in policijskih preganjanjih je kruta in krvava resnica. Vprašajte delavce, ki so včlanjeni v Vaših organizacijah, pa Vam bodo dali dokazov za cele knjige. Mi ne zahtevamo od Vas, da nastopite skupno z nami za naše ali Vaše strankarske koristi, temveč v obrambo ogroženih interesov Vašega in našega članstva, in vsega proletariata.

Ne samo vse naše, temveč tudi ogromna večina Vaših organizacij je izjavila svojo zahtevo po enotnosti. Vaše organizacije v Šoštanju, Črni, Trbovljah, Hrastniku itd. so poslale še celo pismene pozive in resolucije za skupen nastop.

Ze načelo demokracije zahteva, da Vi kakor mi upoštevamo voljo in zahtevo organiziranega članstva. In udar na samoodločbo članstva bi pomenilo, če bi radi malenkostnih prepričkov ne ugodili tej imperativni zahtevi večine, kateri se mora vsaka manjšina pokoravati.

Glede stališča glavnega odbora naše stranke o tem vprašanju, moramo povdariti, da nam je skupno volivno akcijo direktno nasvetoval. Na dotični seji sta bila navzoča tudi člana Vašega načelstva ss. Jeran in Leskovšek, ki Vam to dejstvo lahko potrdita in ki sta celo oba izjavila za skupen volivni nastop.

Tudi osebna vprašanja pri postavitvi kandidatov lahko uredimo na način, ki bo obe strani zadovoljil. Osebe, ki bodo predlagane od Vaših organizacij, bomo mi brez udrizka akceptirali, razume se, da isto pravico reklamiramo tudi našim organizacijam.

Glede vpogleda v naše knjige itd. na izjavljamo, da ima naše članstvo vse naše knjige vedno na vpogled. Mi upamo, da nas bo skupna borba pri volitvah tudi organizacijsko združila in takrat bodo na vpogled naše knjige ne le Vašemu sedanjemu načelstvu, temveč tudi vsakemu Vašemu članu. Mi si tega trenutka želimo, ker se nam bo pri tej priliki nudila priložnost dokazati z dokumenti vzoren red čistoto naše stranke.

Iz našega odgovora razvidite, da smo se trudili odstraniti vse zapore za enoten nastop. Tudi iz „Socialista“ razvidite, kako pomirjevalno vplivamo na duhove in kako prikazujemo potrebo enotnosti.

Pričakujemo od Vas, da boste dobro z dobrim vračali. Če bi pa naš klic po skupnosti kljub našemu velikemu samozatajevanju odklonili — v tem slučaju Vas prosimo, da se zavedate odgovornosti pred proletariatom in zgodovino.

## Atentat v Egiptu.

Na poveljnika angleške armade v Egiptu, generala Sir Lea Stacka so izvršili bombni atentat in general je podlegel posledicam atentata. Atentatorji so vrgli napreje bombo, ker pa ni eksplodirala, so na generala streljali in ga smrtno ranili.

Vsled atentata je nastal težak konflikt in angleška konservativna vlada je podvzela najostrejšo mere, da uduši v Egiptu vsakršno protiangleško samostojno gibanje.

Vsled tega je izročila angleška vlada vladi Zaglula Paše ultimatum, v katerem zahteva: egiptčanska vlada se mora opravičiti, mora izslediti povzročitelje, jih najstrožje kaznovati in preprečiti mora vsakršno de-

monstracijo. Plačati mora kazen in v 24 urah mora izprazniti Sudan.

Ultimativne zahteve angleške konservativne vlade kažejo, da živi tudi v angleški vladi še vedno nesrečni Berchtoldov duh, Baldwinova vlada hoče očitvidno opustiti mirno in spravljivo pot, ki jo je hodil Macdonald in hoče zopet spraviti na dnevni red stalno, vsak napredek onemogočujočo vojno nevarnost. Najpreje je odrekla raliifikacijo pogodbe s Sovjetsko Rusijo, sedaj pa hoče vojno z mohamedanskim svetom. Seveda bodo odobrvali njeno početje imperialisti celega sveta, da opravičijo svoje storjene zločine. Vsem se bo zdelo, da je sedaj prišel



zopet čas politike „trde roke“ in vsi bodo smešili dolgotrajna in težka zadevna pogajanja angleške vlade. Seveda pa je vprašanje, če vodijo to močno roko pametni možgani in vprašanje je, če ne načena Anglija nevarne igre, katere posledice so še nejasne ne samo za Egipt, marveč tudi za Arabijo in Indijo.

Gotovo je, da sme Anglija zahtevati, da se atentatorji kaznujejo. Kaznovanje pa je Zaglul Paša obljubil in brez odloga je odredil tudi aretacijo atentatorjev. To pa bi vlada storila tudi brez intervencije angleške vlade. Vsaj je bli izvršen atentat ne le proti angleški vladi, marveč atentat je veljal tudi vladi Zaglula Paše. Sir Leo Starck je bil namreč tudi vrhovni poveljnik egipčanske armade in kot tak podrejen vladi Zaglula Paše. Atentat torej ni bil izvršen samo na zastopnika angleških interesov, marveč tudi na najvišjega vojaškega funkcionarja egipčanske vlade.

Baldwinovi vladi pa se ne gre samo za to, da se kaznujejo atentatorji. Baldwinova vlada hoče izrabiti atentat, pa provicirati nacionalistični upor in ga potem krvavo udušiti. Ne smemo pozabiti, da je vladalo med egipčansko in angleško vlado napeto razmerje ravno vsled Sudanskega vorašanja. Boljši odnosi so nastopili šele z ukinitvijo angleškega protektorata nad Egiptom, da si so slej-

koprej ostale v Egiptu angleške čete. Politični krogi so z gotovostjo računali, da se bo z rastočo močjo in uvidnostjo angleške demokracije, ki jo je predstavljala delavska vlada upostavila popolna samostojnost Egipta. Nacionalisti v Kairu, imperalisti v Londonu pa so načeli Sudansko vorašanje in obeh namen je bil, motiti delo za pomirjenje sveta.

Ustreljeni general je poletil udušil z njemu lastno brezobzirnostjo upor v Sudanu. Zato je verjetno, da so se atentatorji maščevali za storjena grozodejstva. In, če zahteva sedaj Baldwinova vlada, da morajo egipčanske čete izprazniti Sudan, pričinja s tem boj z egipčanskimi nacionalisti, pa tudi z vlado Zaglula Paše. Vsaj pomeni ta zahteva, da se mora Egipt ponižati, gospodarsko pa pomeni izpraznitev Sudana za Egipt katastrofo. Vsaj bi prešle z izpraznitvijo Sudana vse vodne sile v angleške roke. In, Angliji bi bilo potem lahko, da uniči egipčansko industrijo in gospodarski napredek Egipta.

Egipčanska vlada se seveda ne more upreti angleškemu diktatu. Pač pa bo ultimat porušil prve pričetke parlamentarnega in ustavnega vladanja v Egiptu. Ultimat je napoved angleške vojaške diktature v Egiptu, ki bo pričetek nemirov in neredov v mohamedanskem svetu.

## Kaj pravijo obrtniki in trgovci?

Na stanovanjski anketi, ki se je vršila pri velikem županu ljubljanske oblasti, se je izjavila Trgovska in obrtniška zbornica za svobodo glede določitve najemnine stanovanj, trgovskih in obrtniških lokalov in za svobodno razpolaganje s temi prostori.

Trgovska in obrtniška zbornica naj bo interesna predstavnicica trgovstva in našega obrtništva.

Poglejmo, kako je s to izjavo, poglejmo, kako je s tem stališčem zaščitila interese trgovskega in obrtniškega stanu.

Ukinitvev stanovanjskega zakona je v interesu hišnih lastnikov. Koliko pa je v Ljubljani trgovcev in obrtnikov, ki imajo svoje trgovske in obrtniške lokale v lastnih hišah?

Pojdimo na Sv. Petra cesto in pogledimo nekaj napisov. Gajškova trgovina v tuji hiši, Žargi v tuji hiši, Trebar v tuji hiši, krojač Mohorič v tuji hiši, Polak v tuji hiši, kramarica Poznič v tuji hiši, Jeršetova trgovina v tuji hiši. Pa vzeli smo samo par hiš in vsepovsod so trgovci in obrtniki najemniki v tujih hišah. — Sedaj pa je po mnenju Trgovske in obrtniške zbornice v interesu teh trgovcev in teh obrtnikov, da je hišni lastnik svoboden in absoluten gospodar nad trgovskim in obrtnim lokalom!

Pravijo: vsaj ne gre zvišana najemna iz trgovčevega žepa in obrtnikove denarnice. Vsaj bodo trgovci in obrtniki enostavno prevzeli zvišano najemnino na konzumenta, na uradnika in delavca. S povišanimi cenami blaga bodo lahko plačali svobodno določeno najemnino.

Vprašamo pa: kaj še niso dovelj prazne trgovine, kaj še niso dovelj brezposelni obrtniki in obrtni delavci?

Igra z enostavnim povišanjem cen se je morala končati. Uradnik in delavec ne zmoreta več vednega zvišavanja in draženja. — Že itak skromno preživljanje se more omejevati le do gotove meje. Sedaj pa pravijo, da je v interesu trgovcev in obrtnikov, da nova draginja še bolj oslabi kupno moč delavskih in uradniških družin.

Trgovska in obrtna zbornica kot strokovna predstavnicica trgovcev in obrtnikov mora biti interesirana na kupni moči uradništva in delavstva. Čim večja je kupna moč delavskega razreda, tem lepše cvete trgovina in obrtnija.

Tega interesa Trgovska zbornica ni upoštevala. Zato se je postavila z izjavo o ukinitvi stanovanjskega zakona na trgovstvu nasprotno, obrtništvu škodljivo in kvarno stališče.

V pogledu stanovanjskega zakona bi moral biti interes uradništva in delavstva skupen z interesom trgovstva in obrtništva.

In še eno je, česar ni upoštevala trgovska zbornica. Trgovcu, obrtniku ni vseeno, kje ima svoj trgovski ali obrtniški lokal. Samo en primer: Brivski mojster g. Franchetti ne bi mogel vzdržati svoje obrti na Večni poti ali pa na Mirju.

Zato bo svoboda v stanovanjstvu pomenila za mnogega obrtnika brez-pogojno gospodarsko katastrofo. Navsezani na lego obrata, na lego in kraj trgovskega lokala, so i oni izročeni na milost in nemilost hišnemu lastniku. Da se to odvisno stališče trgovčeve zaščiti, zato je i za trgovca, i za obrtnika potrebna stanovanjska zaščita. Le tako se more izvajati smiselna socialno-politična zaščita.

Ironija je zato, če hočejo sedaj, da bodo trgovci, obrtniki volili onega, ki hoče izvojevati svobodo v stanovanjstvu.

## Haznanite čuvarje skrinjic!

### Za naš tisk.

Ena najvažnejših nalog naših zaupnikov v tem volilnem boju naj bo, širiti naš tisk, ker se širi s tem tudi naša ideja.

### TISKOVNI IN VOLIVNI SKLAD.

Dosedaj izkazanih	Din 9297.40
Na volivni konferenci za ljubljansko oblast dne 14. XII. 1924 zbrano	„ 147.—
Na sestanku v Ljubnem	„ 50.—
Schroll Franc nabral na blok št. 67	„ 23.—
na blok št. 63	„ 18.—
brez bloka	„ 18.—
Skupaj	Din 9553.40

## Zalostna konstatacija.

Naša Svoboda se zaveda svojih nalog in dolžnosti. Zaveda se, da je treba delavstvu izobrazbe, pouka, da je treba delavstvu nuditi možnost, da si potom predavanj, tečajev pridobi tako potrebno znanje.

Zato je organizirala za letošnjo zimo v Ljubljani celo vrsto najrazličnejših predavanj in tečajev. Za ta predavanja je pridobila potrebne predavatelje, preskrbela primerne prostore, skratka, po požrtvovalnem sodelovanju sodruga dr. Koruna je uredila vse, da bi se lahko vsak večer vršila najrazličnejša predavanja. Na izbero je bilo delavcem, da poslušajo predavanja iz narodnega gospodarstva, zgodovine, zemljepisja, umetnosti in literature, knjigovodstva in delavske zakonodaje.

Pa, za predavanja je treba tudi poslušalcev! Teh pa žal na teh predavanjih silno primanjkuje. Tako se posameznih predavanj udeležuje komaj 5—7 poslušalcev.

Vprašamo: Kaj je res samo pet delavcev v Ljubljani, ki še ne poznajo delavske zakonodaje ali pa, ki še niso študirali osnovnih pojmov narodnega gospodarstva? Kaj ni to žalostna konstatacija, da bodo morala posamezna predavanja izostati, ker ni dovolj zanimanja med delavci, med onimi, katerim so ta predavanja namenjena?

Danes to žalostno činjenico samo konstatiramo. Obenem pa prav resno apeliramo: Zanimajte se, brigajte se za lastno izobrazbo, za lastni napredek!

Naj se po Novem letu ob polni udeležbi ljubljanskega delavstva nadaljujejo predavanja, ki se vrše dnevno od 1/2 19—1/2 20 ure na nemški gimnaziji.

Priglasite se, delavci, pri Strokovni komisiji v Šelenburgovi ulici, kjer boste lahko zvedeli, katera predavanja se vrše.

Zalostno bi bilo, da bi se predavanja vsled brezbriznosti delavcev ne vršila!

Naročnikom in prijateljem voščili vesele praznike uredništvo in uprava „Socialista“.

## Klerikalci in volitve v Ljubljani.

Klerikalci štejejo knofe, da bi se lažje odločili, kako naj postopajo pri volitvah v Ljubljani. Ker jim pa stvar le ne gre po volji, se jeze na našega sodruga dr. Koruna, da še ni spoznal, da so demokrati cigani, tako pravi „Slovenec“. Da bo Slovenec pomirjen, mu povemo, da je dr. Korun že davno spoznal, da so demokrati ravno taki cigani, kakor klerikalci — da govorimo v „Slovenčevem“ žargonu. — Politike pa pri nas ne dela dr. Korun, niti kaka druga oseba, ampak organizacije in kar smo doslej odločili glede volitev v Ljubljani, to so vsi kompetentni forumi enoglasno sklenili. „Slovenec“ naj torej svoje živce pomiri!

Božičnica magistratnih nameščenec. Napovedana razdelitev strankarsko prikrojene božičnice se je izvršila. Kogar je priporočalo tajništvo JDS, ta je dobil, kogar pa je označilo tajništvo „da je nezanesljiv, ali pa celo, da je socialist, klerikalec, temu so dali le nekaj dinarjev. Razdelitev božičnice na magistratu je za uradništvo, na katero reflektira demokratski kandidat, najboljši nauk. Poglejmo! Oče sedmih, soloobveznih otrok je dobil Din 1000, njegov tovariš-samec pa 1500 Din. Oče sedmih

## Tedenske vesti.

otrok je pristaš klerikalne stranke, samec pa liberalni petelin. Tako spoštuje demokratska klika uradnika! Tako nizko ceni moštvo uradnikov, da zahteva od njih izpremembo političnega prepričanja za Din 500. Demokratska stranka noče, da bi bili uradniki — može, ona hoče, da bodo uradniki šleve in šeme! Svinjarija na magistratu ne bo ostala nemaščevana. Očividno je Likozar pozabil, kako je svoječasno delal z naprednim učiteljskim deželni odbor. Očividno Likozar tudi takrat ni bral znamenite brošure: Dejanje govore! Kaj se je zdelo Likozarju v redu in prav, da on — ki ga „samo jamranje skupaj drži“ — ni dobil doklade zato, ker je bil „naprednega mišljenja“. Likozar igra danes Šušteršičevo vlogo, zato bo tudi on žalostno in sramotno končal svojo magistratno karijero.

Nov slovensko zdravstveno-propagandni list. List „Zdravje“, ki ga je izdajal Inšpektorat ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani kot slovenski prevod enakoimenega srbskega lista, je prenehal izhajati.

Namesto tega lista se bo izdajal list „Zdravje“ z originalnimi članki ter bo izhajal kot priloga lista „Prehod“. Sodelovali bodo v listu priznani strokovnjaki, uredništvo pa je prevzel predstojnik Higijenskega zavoda dr. Pirc.

Novo nasilje. Kakor smo zvedeli, so po zahtevi ministrice dr. Žerjave razpustili ravnateljstvo osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu in postavili komisarja. Za danes beležimo to gorostasno vest, prihodnjič pa bomo o tem izpregovorili jasno in odločno besedo. Avtonomijo delavskih institucij pa bo delavstvo branilo do skrajnosti. Kaj hoče še Slavenska banka! Vsaj ima itak vse vloge osrednjega urada.

Naši diplomati. Zunanje časopisje piše o naših diplomatih kaj čudne reči. Kakor znano, so v Albaniji zopet enkrat nemiri in — albanska vlada je v posebni spomenici opozorila svetovno javnost, da je te nemire vpriporila naša diplomacija. Še več. Albanska vlada trdi, da je zajela med uporniki tudi srbske vojake, vojake, ki so nosili jugoslovanske uniforme in jugoslovansko orožje. Torej: naša država je tako borača po mnenju teh diplomatov, da lahko pošilja v Albanijo človeški in vojni material. Seveda se naša diplomacija diplomatski izmika jasnemu odgovoru.

Murska Sobota. Tukajšnja kavarna „Pri Kroni“ je naročena tudi na „Socialista“, kar pa nekemu ni po volji, ki list redno odnaša. Če je ta človek tiste vrste ljudi, ki odnašajo list z namenom, da ga doma čitajo, mu povemo, da to ni lepo. Ako hoče list zastoj čitati, ga lahko čita v kavarni. Če spada odnašalec k tisti sorti ljudi, ki mislijo, da bodo s tem prepričali ukoreninjenje socialistične ideje v Prekmurju mu rečemo, da je duševno omejen tepec, ki ni vreden, da bi se o njem veliko govorilo! Vsekakor naj dotični ve, da smo ukrenili potrebno, da ga prej ali slej izsledimo in ko se to zgodi, postavimo njegovo čestito ime na „pranger“ — bedakov!

Plika. Celje. Bil sem v orjunaško vonjajoči veletrgovini R. Strmečki. Kupoval sem ostanke, ki so bili pro forma cenejši. Drugega blaga si delavec ne more privoščiti pri današnjih strašno „dobrih“ plačah. Vsaj plačuje gospod fabrikant Westen po 1 dinar in pol do tri dinarje na uro dobrim delavcem. V trgovini, kakor sem omenil, nisem našel nič cenejšega, pa sem

Že 38 let je

SARGOV

**KALODONT**

ZOBNA KREMA

nenadkvalitno dobra!



vprašal enega izmed trgovskih pomočnikov, poznanega Orjunaša, koliko velja ta in ta kos blaga. Gospod pa ni znal odgovoriti. Vpraševal je nemški druge pomočnike, ker je mislil da neumen delavec itak nemški ne razume. Ta prefrigrani Orjunaš je mislil poleg tega najbrž tudi na to, da se da delavca, ki ne razume pogovorov, tudi za kakšnih pet dinarjev opetnastiti. In faktično je tako storil. Pet dinarjev dražje mi je računal blago, kakor je bila cena v ceniku. To je pa vzrok, da vam moram lepo priporočiti trgovino Strmečki, že zaradi nacionalističnega postopanja v njej. Nacionalizem je trgovcem samo kšeft. Narod porablja le v svoj prid, a v škodo delavca in kmeta. Opozorjam gospoda Orjunaša, da sem jaz takrat prav dobro razumel njegovo nemško vprašanje. Naj si nikar ne misli, da tisti, ki nismo Orjunaši ali pa tigri, ne znamo nič in da smo tako bedasti. Op. ur.: Zato pa, delavci v konzumne zadrage. Naj bo enkrat konec izkoriščanja po nacionalističnih trgovcih! Delavec.

### ZAKAJ ZAPUŠČA KMEČKO DELAVSTVO DEŽELO IN DOMOVINO?

Zanimiva razprava na okrajnem sodišču v Celju nam kaže z vso svetlobo grdo izkoriščanje delovnega ljudstva, ki ga vrše tisti, ki se bijejo po prsih, češ, da imajo patent na narodnost in tistih, ki letijo vsak dan k sveti maši, da izgledajo v očeh kapitalistične okolice nad vse bogaboječi in narodni. Obtožene so bile tri delavke g. Robleka v Žalcu, da so mu kradle drva. Ena vsled bolezni, ki si jo je nakopala s stradanjem pri celoletnem napornem delu ni prišla. Ostali dve sta priznali, da sta po polju pobirali odpadke hmelovih drogov, ki niso več za rabo, da sta si lahko kuhale in da si pozimi zakurita v stanovanju. Apolonija Žagar je že 20 let pri enem in istem gospodarju zaposlena. Imela je plače prvotno tako pred dvema letoma 8 K na dan, potem 10 in sedaj pa 25 K dnevno. Druga Ana Jošt se je izgovarjala, da je morala vzeti nekaj drv, ker je imela izgovorjeno tudi kurjavo in še do danes ni ničesar dobila, akoravno je že dve in pol leti v koči. Imela je tudi izgovorjen kos zemlje in tudi to se ji je letos vzelo. Doma ima dva otroka in bolnega moža. Sodnik je obe ženski obsodil, ker sta sami priznali, da sta si vzela po polju ležeče hmelove odpadke in sicer Žagarjevo na 24 ur zavora, Jošt pa na 12 ur zavora in sicer s posebno milostjo, ker je izrečno priznal, da sta zares obe silno revni.

To je torej usoda lahkovernih slovenskih sužnjev, da morajo celo svoje življenje zastoj garati, da jih gospodarji izkoriščajo. Če se pa spozabijo in vzamejo brez gospodarjevega

dovoljenja kos lesa, da si ž njim skuhačo kosilo, jih smatrajo za tatove in jih zaradi tega kaznujejo z zaporom. Radovedni bi bili, če bi se našel sodnik, ki bi kaznoval z zaporom izkoriščevalca, ki krade brez usmiljenja zdravje in življenje revni kmečki delavski pari, ter ji plačuje sramotno nizko plačo, vrhu tega pa še zmerja delavko ali delavca, če pride po svoj z znojem zasluženi denar. Tako namreč prakticira ta nadvse pošteni gospodar Roblek v Žalcu, ki ima vrhu tega še to predrznost, da gre svoje sužnje tožili zaradi tatvine. Kako dolgo bo še trpelo delavstvo na deželi tako postopanje? Prišel bo čas, da bomo tudi s temi pijavkami obračunali in bo delavstvo tudi na deželi spoznalo, kje je njegov prostor.

### Radikali!

Dolgo se že trudim, da bi spoznal, kaj so pravzaprav radikali in v čem se razlikujejo radikali od ostalih buržujsko-kapitalističnih strank. Prvi odbori naših novopečenih radikalov so se v glavnem rekrutirali in se še rekrutirajo iz vrst advokatov, bankirjev, posestnikov, podjetnikov in pa — podreptnikov, kakršnih pri nobeni kapitalistični stranki ne manjka. Ti zadnji so „soldnerji“, ki prodajajo za denar, ne le svoje telesne sile, ampak tudi svoje nrevričanje. Prve „sile“ so si radikali kupili direktno za denar. Kakšne posebnosti ima torej ta nova struja radikalna? V narodnosti menda ne, ker imamo tukaj še druge nacionaliste po poklicu. Na primer naši cicibambuli ali nerodni socialisti se nikakor ne bodo radikalom vdali glede narodnega ali nacionalnega radikalizma. Isto velja za demokrate. In končno znajo tudi naši preljudi v Kristu na nacionalno struno udariti, če to ravno nese. Čemu še torej posebno vrsto radikalov?

Slišal sem, da je bila srbska radikalna stranka nekda ko je imel še g. Pašič mlado brado, socialno-radikalna, če ne naravnost socialistična. Ravno ta stranka pa je danes z gospodom bivšim socialistom Pašičem vred najbolj zakrknjena kapitalistična stranka in bi se tedaj edino pravično mogla imenovati kapitalistično-radikalna stranka. Nam socialistom more biti sicer vseeno, kako se kapitalisti označujejo. Vsaj so pijavke, naj se ogrinjajo s kakršnimkoli plaščem, žalostno je le, da se nekaj kalinov povsod vjame.

Zato svarimo svoje ljudi pred temi tiči iz jutrove dežele, ki so prinesli k nam bolezen, ki je hujša od kuge in to je korupcija. Že naši klerikalci so se te bolezni v takšni meri navzeli, da nas je v resnici strah za bodočnost.

Pred kratkim sem čital v glasilu slovenskih radikalov, ki se zastoj po deželi deli, neki dopis iz Studen-

cev, ki je silno smrdel po ovaduštvu, čeprav je bil močno zabeljen z monarhističnim patriotizmom. Sicer nisem Studenčan, ampak mislim sem si: s takšno pisavo si ne boš pridobil pri nas tal, preljudi radikal. V mariborski delavnici so se že po prevratu vršile zelo radikalne korupcije, pa se ni tako pisalo o njih.

Ampak tudi tukaj velja pregovor: Die kleinen hängt man auf und die grossen lässt man laufen. Zatorej pozor pred krivimi preroki!

Antiradikal.

### Iz uredništva.

Nekateri sodrugi zamerijo, da predsedništvo ne priobči takoj poslanih dopisov.

Naj jim služi sledeče pojasnilo: V času volivnega boja naravno porase tudi število dopisov. Vsaj valovi podvojenega življenja v delavskih vrstah in posledica zdravega življenja so tudi mnogobrojni dopisi, ki jih uredništvo prejema.

Žal pa je Socialistov prostor tako omejen, da že ne zadošča več pokretu. Zato tudi izostajajo dopisi in zato se dopisniki neupravičeno jeze na uredništvo.

Dopisniki naj se ne jeze na uredništvo!

### Iz stranke.

Z neverjetno požrtvovalnostjo in brezprimerno energijo so šli naši sodrugi na delo za edinstvo delavskega pokreta v Slovenijo.

Iz vseh krajev nam pišejo o dobrem razpoloženju, iz vseh krajev

nam sporočajo o krepki volji proletariata, da i on stopi v vrste mednarodnega socialističnega pokreta.

Zivahno sklicevanje sestankov, dobro posečani shodi pričajo, da je proletariatski medbojni razprtij, da pa hoče boja z buržuazijo.

V nedeljo se je vršil dobro obiskan sestanek ljubljanskih zaupnikov. Vsi referati so ob splošnem pri-trjevanju izzveneli v klic: enoten nastop delavskega razreda! O enakih sestankih nam poročajo tudi iz drugih krajev. V prihodnji številki bomo podrobneje poročali o poteku teh sestankov in shodov.

### Iskre.

Groba želja po uživanju ne rodi junakov za barikade, zato delavsko gibanje ne sme biti zidano na te naj-nižje instinkte. Nosilci delavskega gibanja morajo biti množice, ki streme poleg zboljšanja svojega materijelne-ga stanja tudi za lučjo svobode, pravice, resnice in plemenitosti.

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slobenijo.

Odgovorni urednik: France Vidmar. Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.



PALMA PODPETNIKI IN PODPLATI so najboljši!

**JOHAN**  
se do i v vseh specerijskih prodajalnah

Dve zidani hiši z večjim posestvom

za 100 dinarjev

dobil bo lastnik naše srečke, katerega bo zadel žreb.

Srečke razpošilja **Prostovoljno gasilno društvo v Strnišču pri Ptujju**, proti vpošiljati zneska za srečko, ter Din 3— za priporočeno pošiljatev.

Zahtevajte povsod

**JADRAN**

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljšje.

Ako čistite čevlje ed no le z »JADRAN« kremom, si prihranite mnogo denarja. Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Konfekcijska ovčana

**Fran Derenda & Cie.**

družba z omeji. zavezo, Ljubljana.

Pisarna: Emonaka cesta št. 8.  
Tovarna: Erjavčeva cesta št. 2  
(nasproti dramskega gledališča).

Tel. int. št. 313 in 249. Brzjavni: Derenda.

Najstarejša, najmodernejša in največja tovarna moških, deških in fantovskih oblačil ter vsakovrstnih uniform po predpisanih krajih.

Konkurenčne cene. Zanesljivi in prvo-vratni delavci dobe delo proti kavčiji tudi na dom.

Prva

**Mariborska delavska pekarna**

r. z. o. z. V MARIBORU, Tržaška c. 37-38.  
Telefon št. 324 — Ustanovljeno l. 1898.

Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

**Cognac Medicinal Liqueur, triple séc slivovka, brinjevec, tropinovec, rum itd.**

po najnižjih dnevni cenah

**„ALKO“**

veletrgovina žganja družba z omejeno zavezo

Ljubljana — Kollzej.

Priporočamo vsem gospodinjam

**„ADRIA“**

ječmenovo ljudsko kavo, dvojno sladno rženo „Meta“, dvojno sladno ječmenovo „Sidro“ kavo.

Zahtevajte jo povsod! — Zahtevajte jo povsod!

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

**Gaspari & Fanningner**

Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Zvezki v korist Podpornemu društvu slepih!

**Šolske zvezke**

vseh vrst, trgovske knjige, mape, bloke, notese itd. izdelava in razpošilja najceneje

Papirna industrija in knjigoveznica

**ANTON JANEŽIČ, LJUBLJANA**

Florjanska ulica 14.

Zahtevajte povsod zvezke v korist slepcev. Dobivajo se tudi v vseh prodajalnah Konsum. društva in v drugih trgovinah

Zvezki v korist Podpornemu društvu slepih!

**SIEGEL & DRUG**

d. z. o. z.

tkalnica platnenega in bombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska cest. 31

Svitavy (Č. S. R.)

Wien (Nem. Avstr.)